

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
UTLÅTANDE 8/2005 rd**

**Statsrådets utredning med anledning av en pre-
liminär bedömning av agendan för det finländ-
ska ordförandeskapet**

Till stora utskottet

INLEDNING

Remiss

Stora utskottet sände den 7 september 2005 en kompletterande skrivelse angående det finländska EU-ordförandeskapet 1. VNK 2.9.2005 i ärende (E 19/2005 rd) om statsrådets utredning med anledning av en preliminär bedömning av agendan för det finländska ordförandeskapet till

arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för eventuella åtgärder.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- direktör Matti Salmenperä, arbetsministeriet
- konsultativ tjänsteman Leila Mélat, social- och hälsovårdsministeriet.

UTREDNINGEN

I skrivelsen drar regeringen upp vissa allmänna riktlinjer för vårt ordförandeskap.

Regeringen anser att unionen tydligare bör koncentrera sig på åtgärder som kan tillföra unionen ett mervärde, m.a.o. som det lönar sig klart bättre för unionen att ta hand om än för de enskilda medlemsstaterna var för sig. Mervärdet kan vara förknippat med ekonomisk nytta, sysselsättning, människors välbefinnande eller en god livsmiljö, säkerhet eller ökat medinflytan-

de. Regeringen vill särskilt lyfta fram Europas möjligheter i den globala konkurrensen och i det sammanhanget genomförandet av Lissabonstrategin. Finland kommer att arbeta för att förstärka den multilaterala ordningen eftersom den är viktig för unionen samt FN som genomgår en övergripande omorganisering. Unionen bör driva på en aktiv utvecklingspolitik som kan göra biståndssamarbetet effektivare och säkerställa att FN når sina millenniemål.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Utskottet anser att regeringens prioriteringar inför Finlands ordförandeskap på det hela taget

kan stödjas. Det understryker särskilt globaliseringsens sociala dimension och insatser för att förbättra Europas möjligheter i den globala kon-

kurrensen. En balanserad globalisering och en rationell internationell arbetsfördelning kräver att den europeiska konkurrenskraften bygger på kvalitet, innovation och kompetens. Det spelar en alldeles särskild roll hur vi lyckas främja innovationer och nyttiggöra dem.

Regeringen konstaterar att Finland under sitt ordförandeskap kommer att bedriva en bred innovationspolitik som omfattar forskning, teknik, utbildning och finansiering. Utskottet instämmer i uppfattningen att de här elementen är centrala för att skapa en lämplig grogrund för innovationer. Men de är inte tillräckliga. Vid sidan av dem behöver vi en arbetsmarknad där strukturer och förhållanden bidrar till innovationer och till att de nyttiggörs.

Merparten av de konkurrensfrämjande innovationerna är process- och produktinnovationer som bygger på identifikation av kundernas problem och kontroll över arbetsprocesserna. Denna fingertoppskänsla och arbetslivskvaliteten spelar en central roll för innovationsklimatet.

Utskottet understryker att konkurrenskraft som utgår från kompetens och innovation inte kan byggas på ett otryggt arbetsliv och en osäker framtid. Osäkerhet om framtiden och rädsla för att förlora arbetsplatsen bidrar inte till att förstärka de anställdas engagemang och motivation, som är de faktorer som kreativitet och arbetstagarinitierade innovationer i långa stycken grundar sig på. Därför är tendensen att skära ner arbetskraftskostnaderna med åberopande av ett globalt konkurrenstryck ett problem med tanke på kreativiteten. Även om förhållandena i Europa varierar på denna punkt kan man förmoda att detta "förtroendeunderskott" småningom blir ett alleuropeiskt problem om man inte tar i det i tid.

För att nyttan av globaliseringen ska kunna maximeras och fördelas lika krävs det att man identifierar både företagsamhetsintresset och ar-

betstagarintresset och skapar en balans mellan dem. Det förutsätter i sin tur en bred dialog, fungerande skyddsnät och målmedvetna produktionsval. Det viktigaste är att söka effektivitet och konkurrenskraft i kvalitet, innovation och kompetens och att undvika förtroendeminskande kostnadsjakt som utgår från personalnedskärningar och förflyttning av arbetsplatser. Med tanke på en balanserad globalisering och en internationell arbetsfördelning som också skulle gagna utvecklingsländerna vore det ytterst viktigt att bygga upp ett sådant samhällsavtal mellan tre parter. Det kunde gärna utgöra ett centralt element i unionens globaliseringspolitik.

En lång rad utredningar och praktiska erfarenheter visar att de anställda mår bra på arbetsplatser där kvinnor och män arbetar tillsammans och är så jämställda som möjligt. Olikhet berikar arbetsgemenskapen och genererar kreativitet. Välbefinnande och kreativitet höjer i sin tur produktiviteten. Om målet är att höja produktiviteten lönar det sig att nyttiggöra den potential som finns i jämställdhet.

Enligt utskottets mening är det viktigt att Finland i sina prioriteringar lyfter fram arbetslivskvalitet, kreativitetsstödande ledarskap och bättre jämställdhet bland de viktigaste innovationspolitiska elementen vid sidan av forskning, teknik, utbildning och finansiering.

Utlåtande

Arbetslivs- och jämställdhetsutskottet anför

att utskottet omfattar regeringens ståndpunkt men anser att bättre arbetslivskvalitet, kreativitetsfrämjande ledarskap och ökad jämställdhet bör tas upp bland de viktigaste prioriteringarna under ordförandeskapet.

Helsingfors den 22 september 2005

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Roger Jansson /sv
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Rosa Meriläinen /gröna

Markus Mustajärvi /vänst
Paula Risikko /saml
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Kimmo Tiilikainen /cent
Jaana Ylä-Mononen /cent (delvis)
ers. Arto Satonen /saml.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.